

KAPITAŁ WIEDZY

U

Stanisław Walukiewicz

Kapitał społeczny

Skrypt akademicki

**Instytut Badań Systemowych
Polskiej Akademii Nauk**

Stanisław Walukiewicz

**Kapitał
społeczny**

Skrypt akademicki

Warszawa 2012

**Copyright by Instytut Badań Systemowych Polskiej Akademii Nauk
Warszawa 2012**

© Copyright

Stanisław Walukiewicz

Instytut Badań Systemowych Polskiej Akademii Nauk

ul. Newelska 6, 01-447 Warszawa

e-mail: Stanislaw.Walukiewicz@ibspan.waw.pl

All Rights Reserved

Printed in Poland

Utwór w całości ani we fragmentach nie może być powielany ani rozpowszechniany za pomocą urządzeń elektronicznych, mechanicznych, kopiujących, nagrywających i innych, w tym również nie może być umieszczany ani rozpowszechniany w postaci cyfrowej zarówno w Internecie, jak i w sieciach lokalnych bez pisemnej zgody posiadacza praw autorskich.

Recenzenci

Dr hab. Stanisław Skowron, profesor Politechniki Lubelskiej

Dr Mikołaj Herbst, Uniwersytet Warszawski

Redakcja techniczna i skład

Joanna Niestuchowska-Kubacz

Małgorzata Włoczewska

Projekt okładki

Paweł Urbankowski

Korekta

Ewa Zaborska-Probola

Joanna Niestuchowska-Kubacz, Joanna Tarasiewicz

Redakcja

Joanna Niestuchowska-Kubacz

Wydawca

Instytut Badań Systemowych PAN

ul. Newelska 6, 01-447 Warszawa

tel. 22 38 10 100, faks 22 38 10 105

e-mail: ibs@ibspan.waw.pl

web: www.ibspan.waw.pl

Druk i oprawa

Argraf Sp. z o.o.

ISBN 83-894-7546-4

**Skrypt akademicki napisany i wydany w ramach
projektu nr UDA-POKL.04.02.00-00-083/08-00 współfinansowanego
z Europejskiego Funduszu Społecznego**

Kapitał ludzki i kapitał społeczny jako nowe przedmioty akademickie

Stanisław Walukiewicz

Kapitał społeczny

[...] jeżeli możesz mierzyć to, o czym mówisz, i wyrazić to w liczbach, wiesz coś o tym, ale kiedy nie możesz mierzyć, kiedy nie możesz tego wyrazić w liczbach, twoja wiedza jest uboga i niezadowolająca.

Lord Kelvin,
właściwie William Thomson (1824–1907),
słynny brytyjski fizyk i matematyk

Nie dowiemy się wszystkiego (o kapitale społecznym), dopóki (go) nie zmierzemy.

Nasza zasada

Spis treści

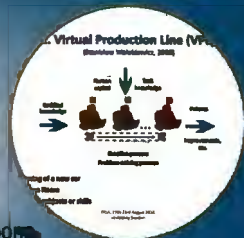
Wstęp	9
1. Pierwsza definicja kapitału społecznego	17
1.1. Podstawowe założenie	18
1.2. Definicja pojęcia „kapitał społeczny”	26
1.3. Firma F	30
1.4. Potrzeby, potrzeby	35
1.5. Przegląd literatury	40
1.6. Zadania i zagadnienia	43
2. Rynek jest wszędzie	44
2.1. Wartość i rynek	46
2.2. Model decyzyjny	51
2.3. Przykłady rynków	56
2.4. Rynek emocji sportowych	67
2.5. Rynek relacji	73
2.6. Podsumowanie	74
2.7. Przegląd literatury	75
2.8. Zadania i zagadnienia	76
3. Zasada ortogonalności	77
3.1. Istota zasady ortogonalności	78
3.2. Wartości materialne i niematerialne	81
3.3. Kapitał ludzki i społeczny	84
3.4. Relacje formalne i nieformalne	87
3.5. Kapitał finansowy i materialny	90
3.6. Synteza	91
3.7. Druga definicja kapitału społecznego	93
3.8. Podsumowanie – przegląd literatury	97
3.9. Zadania i zagadnienia	102
4. Równanie fundamentalne	105
4.1. Istota równania fundamentalnego	106
4.2. Jak należy czytać równanie fundamentalne	108
4.3. Bilanse firm przyszłości	111
4.4. Firma jednoosobowa	114

4.5.	Graficzna interpretacja zasady ortogonalności.....	117
4.6.	Szacowanie wartości niematerialnych.....	123
4.7.	Nowy PKB.....	129
4.8.	Porównanie wskaźników.....	135
4.9.	Piękno liczby cztery w naukach społecznych.....	139
4.10.	Przegląd literatury.....	142
4.11.	Zadania i zagadnienia.....	143
5.	Wirtualna taśma produkcyjna (WTP).....	145
5.1.	Idea klasycznej taśmy produkcyjnej.....	146
5.2.	Istota wirtualnej taśmy produkcyjnej.....	148
5.3.	Samooorganizacja.....	152
5.4.	Definicja pojęcia „problem twórczy”.....	153
5.5.	Porównanie KTP z WTP.....	156
5.6.	Szkoła jako firma F	159
5.7.	Zastosowanie WTP w edukacji.....	163
5.8.	Edukacja jako ciąg wirtualnych taśm produkcyjnych.....	166
5.9.	Kapitał społeczny w szkole.....	169
5.10.	Przegląd literatury.....	173
5.11.	Zadania i zagadnienia.....	174
6.	Bliskość.....	175
6.1.	Intuicyjna definicja bliskości.....	176
6.2.	Definicja bliskości.....	180
6.3.	Cztery rodzaje bliskości.....	183
6.4.	Pomiar bliskości.....	187
6.5.	Tworzenie zespołu twórczego.....	196
6.6.	Synteza.....	199
6.7.	Przegląd literatury.....	201
6.8.	Zadania i zagadnienia.....	201
7.	Rynek jest wszędzie – raz jeszcze.....	203
7.1.	Nasza teoria – nasze spojrzenie na naukę.....	204
7.2.	Rynek jako narzędzie pracy naukowca.....	209
7.3.	Struktura rynku emocji sportowych.....	215
7.4.	Rynek emocji politycznych.....	221
7.5.	Rynek badań naukowych. Diagnoza.....	222
7.6.	Rynek badań naukowych. Propozycje.....	225

7.7. Rynek relacji formalnych	230
7.8. Rynek relacji nieformalnych	232
7.9. Struktury innych rynków	234
7.10. Współdziałanie rynków	237
7.11. Przegląd literatury	239
7.12. Zadania i zagadnienia	240
8. Zaufanie, czyli kapitał społeczny w megafirmie MF	243
8.1. Zaufanie w firmie dwuosobowej	244
8.2. Pomiar bliskości emocjonalnej w megafirmie MF	248
8.3. Polityka a kapitał społeczny	252
8.4. Władza w gospodarce rynkowej	260
8.5. Demokracja sektorowa	268
8.6. Przegląd literatury	270
8.7. Zadania i zagadnienia	270
9. Reguły, reguły	273
9.1. Statyczny zasób i dynamiczny proces	275
9.2. Zrównoważony rozwój	281
9.3. Gospodarka oparta na wiedzy i kapitał społeczny	286
9.4. Równowaga nie tylko ekonomiczna	293
9.5. Podział pracy, wiedzy i ...przyjemności	305
9.6. Przegląd literatury	313
9.7. Zadania i zagadnienia	314
10. Matematyka relacji tu i teraz	315
10.1. Równość tu i teraz	316
10.2. Redukcja trójek rynkowych	320
10.3. Twierdzenie Pitagorasa w matematyce tytułów	325
10.4. Kilka refleksji	331
10.5. Przegląd literatury	335
10.6. Zadania i zagadnienia	335
Zakończenie	336
Bibliografia	340
Spis rysunków	346
Spis tabel	348
Zestawienie seminariów	349

Stanisław Walukiewicz po ukończeniu Moskiewskiego Instytutu Inżynierii Mechanicznej pracował w Instytucie Automatyki PAN, który po kilku reorganizacjach stał się Instytutem Inżynierii Robotyki. W tym Instytucie przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej — od asystenta stażysty do profesora. Po doktoracie przebywał rok w USA na stypendium National Science Foundation, pracując na Carnegie Mellon University w Pittsburghu oraz na University of California at Berkeley.

Przez wiele lat zajmował się matematycznymi metodami wspomagającymi podejmowanie decyzji. Napisał monografię *Programowanie dyskretne*, która została przetłumaczona na język angielski. Wykładał badania operacyjne i programowanie matematyczne na wielu uczelniach w kraju i za granicą: Bayreuth, Kopenhaga, Odense (Dania), Linköping (Szwecja), Rzym, Lizbona, Rio de Janeiro. Od ponad 10 lat zajmuje się kapitałem społecznym i ludzkim.

Był koordynatorem wielu projektów Unii Europejskiej realizowanych w ramach programów TEMPUS, PHARE oraz programów ramowych, od czwartego poczynając. Obecnie prowadzi projekt *Kapitał ludzki i kapitał społeczny jako nowe priorytety* akademicznie współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W książce stawiamy tezę, że każdy z nas, traktowany jako *homo economicus*, jest kapitalistą ludzkim, bo posiada pewne zasoby, które powinien pomnażać, ucząc się, zdobywając nowe doświadczenia, dbając o własne zdrowie itp. Jeśli kapitaliści ludzcy łączą swoją wysiłki, to powstaje kapitał społeczny; zasób o szybko rosnącym znaczeniu w rozwiązywaniu problemów twórczych, w zespołowej pracy twórczej. Rozwój społeczno-gospodarczy polega na tym, że rośnie wartość pracy twórczej i równocześnie spada wartość pracy rutynowej. Dlatego hasło *Kapitaliści ludzcy łączcie się!* jest ważne, bardzo ważne.

ISBN: 83-894-7546-4

Projekt i publikacja współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Program Operacyjny Kapitał Ludzki

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY